

Antal Balázs

BALLADA A VÉR VONALÁRÓL

idebent még mindig mamaszag van
mi az emeleten laktunk
ő meg odalent jött-ment
néha leült az előszobában
és hangosan valami szent énekbe kezdett
időnként úgy éreztük nem bírunk megmaradni tőle

már mindjárt tizennyolc éve hogy kiköltözött a hegyre
nekem meg lassan harminc hogy eljöttem
anyuék laknak a szobáiban
és már alig vannak meg a dolgai
asztala két kissekrenye itt nálam
a nagy szekrények otthon a garázsban
a többi a rokonoknál
vagy megvették akik minden olcsó holmit megvesznek
és vajon hol az olvasók a krisztuskeresztek
a kép az ágya felől meg az imakönyve

életének még van pár tanúja
de nincsen tanulsága
elmúlt és ennyi

született kilencszázhuszonnégy januárjában
soha nem tudtam a pontos napját
kilencvennyolc éve
kicsike házban a cigányszög völgyében
bányász gyerekének
hat testvér közé másodiknak
férjhez ment negyvenötben
bányászhoz öreg legényhez nagyapámhoz
ki a háborúba azonmód visszament és ott fogságba esett
és évekig nem jött haza onnét

aztán mikor végül igen
két évre rá hirtelen meghalt
azalatt született apám
kivel maga maradt egyedül iskolázatlan
mert csak négy elemi és két ismétlőt végzett
miként a falusi asszonyok mind akkoriban

nem tudta mihez kezdjen
csak azt hogy nem megy soha férjhez
ne legyen apámnak semmilyen mostohája

meggyűlhetett a baja nagyapa testvéreivel
féltestvéreivel mert ő maradt az antal-házban
a régi parasztportán
de erről nem beszélt soha senki
csak onnan tudom hogy nem is köszöntek vissza
ha rájuk köszöntem

odavették a falusi tanácsházára
takarítónőnek fűtőnek hivatalsegédnek
a vadkatolikust a kommunisták
kik nem voltak kommunisták olyan nagyon
viszont maguk is katolikusok annál inkább
azért a háta mögött úgy hívták isten irén
napközben széndarabokat dugott el a tanács körül
az udvaron vagy az iskola környékén
este harisnyát húzott a fejére a hátára kötötte apám
és visszament értük
hogy ne fagyjanak meg
és nem volt mindig kenyér a házban
mely hamarosan düledezni kezdett
akkor apámat öreg szüleihez adta
kik addigra már ózdon laktak egy kicsi kunyhóban
az akkori város szélén egy másik valóság szegényeiként
ő meg kibőjtölte a szó szoros értelmében
az építkezés árát keserves évek alatt
és aztán meg is építtette a házat
amelyben felnőttem

élete java addigra eltelt
igazából csak a testvéreire számíthatott de
és rokonként jegyezte a fél falut de
a másik fele felét jó ismerőseként de
és barátai is akadtak a szomszédságban de
attól még egyedül volt
úgy kellett talpon maradnia
abban az időben ami nem kínált
még olyan biztonságot és nyugalmat se mint a mai
és amikor mindenki jégverte szegény volt magyarországon
közben a katolikus istenben
nem szűnt meg egy pillanatra sem hinni
azt akarta hogy apából pap legyen de nem lett
és sohasem lehetett semmivel sem annyira felidegesíteni
mint a hitetlenséggel velem ezért veszekedett
mire válaszul meg persze csak azért se
de sosem haragudott olyan nagyon rám
minek mikor volt elég haragosa rossz szomszédja
mert a magányos viaskodásban megkeményedett
és meg is bizonyosodott a saját igazáról
hiszen át kellett verekednie magát kettő helyett is minden
mikor az asszonyokat semmibe se nézték
csak apám meg én tudjuk hogy volt benne kétely bőven

nem mondható el minden történet
és ennyiből nem érthető meg minden
talán még többről sem

a testvérei mára meghaltak
egy kivételével szép kort értek meg valahányan
bár elérte mindőjüket a huszadik század vagy így vagy úgy
a gyerekeik is fogatkozni kezdtek már ők sincsenek meg mind
az unokák vagyis mi meg szétszóródtunk a földön
mama családnevét csak egyikünk viseli de vele sosem találkoztam
egyedül én vagyok már csak a keltetőakol az ólmeleg közelében
és én is csak néha
sokkal kevesebbet mint amennyit szeretnék

pedig tudom hogy onnan a cigányszög mélyi házból
indultam el részben én is és lettem azzá aki vagyok
és mivel nekem magamnak sosem volt az erőt az akaratot
valahogy onnan préselte belém a vérrel az ő akarása is
a félvilágon át
amely a javát levette de még a maradékából is megélek
annyira amennyire
ám akkora terheket nem tudnék cipelni
mint amekkorákat ő cipelt
a töredéke alatt megtörök férfiként is
tanult emberként is nem is egyedül állva
és arra gondolok hogy talán amit adott nem is pont erre szánta
ahogyan élek és érzek az életemről
pedig ő ritkán mondta hogy csinálj amit akarsz
vagy csak haragjában

amikor meghalt hazamentem nekiálltunk a dolgait összeszedni
egy bögréből vigyorgott ránk a műfogsora
tanakodtunk vajon mit csináljunk vele
végül a szemétre löktük nem ez az a relikvia amit nagyon
őrizgetnénk
ám már mindjárt másnap ránk kiabálta egy öreg szomszédasszony
hogy ugyan miféle emberek is vagyunk
még nincs eltemetve se a protkóját kidobtuk máris
és hosszasan sorolta még a bűneinket amiképpen míg élt
mamával is mondták egymással mindig a magukét egymásnak

persze nevtünk az egészen azon az asszonyon akkor
nem is ott lakott még csak oda se látott
ehhez turkálnia kellett a szemetünkben a házukhoz settenkedve
de vajon mit is keresett ott
ám a mondatai mégis csak itt vannak nem múlnak
mert van ami nem múlik
mint ahogy a vér sem válik vízzé ahogy mondják
és szagok illatok sem szellőznek ki a fejből
mert a fej nem egy huzatos szoba
„ugyan miféle” leng bennem a visszhang majdnem húsz év óta

hogyha legalább megtanultam volna tőle amit ő tudott
nagyon akarni és hogy hogyan kell ezerszer is felállni a földről
és összeszorított foggal is az igazamnak érvényt szerezni
és szeretni önzetlenül és önfeláldozón a lemondásig
és még egy kicsit többet az égi összeköttetésről
legalább ezt is tudnám

ámde nem tanultam
most meg már késő
ennyivel idáig lehetett eljutni nem tovább
ahol „ugyan miféle” károg napra nap a visszhang
és csak lassan esik le hogy rosszul kérdez
azért nehéz a válasz

mert ki így elengedi azokat akik úgy szerették
annak ugyan van-e bármiféle jelleme egyáltalán

vagy csak tompa visszhangja lüktet ki belőle szerte
a vérvonal túlvégén egy nagy szív dobogásának
ahogyan lassan elhallgat
este még hallani
reggelre meg már nem